

Phân tích truyện ngắn Chiếc lược ngà (Nguyễn Quang Sáng)

Tuyển tập văn mẫu hay phân tích tác phẩm truyện ngắn Chiếc lược ngà của nhà văn Nguyễn Quang Sáng - Văn mẫu lớp 9 chọn lọc.

Đề bài: Phân tích truyện ngắn "*Chiếc lược ngà*" của nhà văn Nguyễn Quang Sáng.

Bài văn phân tích Chiếc lược ngà đạt điểm cao của học sinh lớp 9

Nguyễn Quang Sáng viết tác phẩm "*Chiếc lược ngà*" khi mà miền Bắc nước ta đã giải phóng đang tiến lên xây dựng xã hội chủ nghĩa, tăng gia sản xuất và chi viện cho tiền tuyến Miền Nam. Tuy nhiên, trong bối cảnh Nam - Bắc chia hai nhiều người con miền Bắc đã phải đi bộ dọc rừng Trường Sơn để vào Miền Nam đánh Mỹ cứu nước thống nhất nước nhà, nhiều gia đình vì thế mà ly biệt.

Truyện ngắn "*Chiếc lược ngà*" tố cáo tội ác của chiến tranh, tố cáo chiến tranh phi nghĩa mà giặc Mỹ đã gieo xuống dân tộc ta, làm cho đất nước ta phải chia hai. Nhiều người con phải xa cha, người vợ xa chồng.

Truyện ngắn kể về cuộc gặp gỡ ngắn ngủi của anh Sáu một chiến sĩ cách mạng với ba ngày nghỉ phép về thăm nhà, được gặp cô con gái đầu lòng chưa từng nhìn thấy mặt. Con bé Thu không nhận ra ba mình, bởi nó chỉ nhìn thấy hình ảnh anh Sáu qua bức ảnh chụp ngày ba mẹ cưới nhau. Còn anh Sáu hiện tại thì già hơn, sương gió hơn, đặc biệt là vết sẹo do chiến tranh để lại làm khuôn mặt anh có nhiều biến dạng.

Thu là một cô bé cá tính, có chút ngang ngạnh, gai góc. Nhưng cũng là người sống vô cùng nội tâm, sâu sắc. Những ngày anh Sáu về phép nó nhất quyết không chịu nhận anh làm ba. Nói năng với anh chỉ trống không. Nhưng khi anh sắp phải lên đường đi công tác nhận nhiệm vụ mới, thì nó òa khóc. Ôm chầm lấy ba mà nói "Không cho ba đi. Ba phải ở nhà với con." Tình cảm cha con thật thiêng liêng, xúc động khiến nhiều người đọc phải nghẹn ngào bật khóc.

Tác giả Nguyễn Quang Sáng đã vô cùng tinh tế khi khắc họa cô bé Thu láu lỉnh, gai góc nhưng có cá tính riêng, nội tâm sâu sắc. Anh Sáu là người cha thương con, nhẫn nhịn thể hiện tình cảm cha con bền chặt, ruột thịt gắn bó không gì có thể chia cắt được.

Những ngày ở khu căn cứ, anh Sáu đã dành thời gian tình cảm của mình làm tặng cho con gái một chiếc lược ngà để tặng cô con gái bé bỏng. Trong một trận càn của giặc, không may anh Sáu bị thương nặng. Trước lúc nhắm mắt, anh chỉ biết trao cây lược ngà cho người bạn thân, đồng đội chiến đấu của mình để mang về tặng cô con gái giúp mình.

Phân tích truyện ngắn Chiếc lược ngà (Nguyễn Quang Sáng)

Món quà đầu tiên và cũng là cuối cùng chứa đựng biết bao tình cảm sâu sắc, thiêng liêng của người cha dành cho con. Tình huống truyện vô cùng độc đáo, thể hiện nỗi đau của chiến tranh khi đã làm tan nát nhiều gia đình hạnh phúc, yên ấm.

Tình huống truyện được tác giả Nguyễn Quang Sáng thể hiện vô cùng khéo léo, tinh tế: Cuộc gặp gỡ định mệnh của hai cha sau bao năm xa cách. Bé Thu là một cô bé mong muốn có cha, luôn khao khát gặp ba. Nhưng khi gặp ba thì em lại không nhận ra. Sự lạnh nhạt của em dành cho ba ông Sáu trong những ngày nghỉ phép thể hiện sự trẻ con của một cô bé tám tuổi.

Anh Sáu khi được nghỉ phép về nhà nhìn thấy con gái anh vui mừng ôm chầm lấy con bằng tình cảm nồng nàn của người cha phải xa đứa con gái bé bỏng lâu ngày. Nhưng đáp lại tình cảm của anh con bé Thu chỉ hững hờ tránh né, tỏ vẻ xa lánh và coi anh như người lạ.

Khi má bảo gọi bà vào ăn cơm con bé chỉ ra ngoài và đáp trống không “Vô ăn cơm”. Kể cả khi má không có nhà nó muốn nhờ anh Sáu bỏ bớt nước nồi cơm cho mình nhưng không biết xưng hô như thế nào. Nó cũng nói trống không nhất quyết không gọi anh Sáu bằng ba. Không nhờ anh Sáu. Anh Sáu im lặng chú ý xem con định làm như thế nào thì con bé nhanh nhẹn lấy muôi múc từng ít nước bỏ đi cho cơm khỏi nhão.

Trong bữa ăn cơm anh Sáu thương con gấp thức ăn cho nó nhưng nó hất tay anh ra làm cho miếng thức ăn rơi xuống đất, hành động của nó khiến anh giận dữ và đánh cho con bé một cái vào mông. Con bé bỏ cơm rồi chèo thuyền sang nhà bà ngoại.

Diễn biến tâm lý của cô bé Thu được tác giả Nguyễn Quang Sáng thể hiện rất sinh động chi tiết, khiến người đọc cảm nhận được cô bé là người cá tính, gai góc giống như một con nhím nhỏ luôn xù lông của mình ra để bảo vệ lớp thịt mềm yếu bên trong. Nội tâm của con bé Thu vô cùng sâu sắc, tình cảm.

Trong thái độ cứng đầu của bé Thu thể hiện tình cảm thiêng liêng mãnh liệt của cô bé dành cho cha mình, bởi cô bé không biết ông Sáu mặt có vết sẹo kia chính là ông Sáu trong bức hình chụp cùng mẹ ngày cưới. Nên cô bé mới có thái độ chống đối như vậy mà thôi.

Ba ngày phép ngắn ngủi rồi cũng qua, ngày ông Sáu chuẩn bị lên đường đang bịn rịn chia tay người nhà thì bất chợt cô bé Thu cất tiếng gọi rồi nó lao vào ôm ba “không cho ba đi” vừa nói nó vừa khóc, nghe thật cảm động xót xa, thể hiện tình cảm của một người con không muốn ba mình đi xa. Tiếng ba mà cô bé Thu gọi thể hiện sự dồn nén bao lâu trong tâm hồn cô bé. Nó là tiếng gọi tha thiết từ đáy lòng của người con dành cho ba của mình.

Phân tích truyện ngắn *Chiếc lược ngà* (Nguyễn Quang Sáng)

Tác phẩm *Chiếc lược ngà* hấp dẫn người đọc bởi cốt truyện đơn giản nhưng chặt chẽ. Tác giả đã khai thác tâm lý nhân vật vô cùng tinh tế, thể hiện sự chuyển đổi tâm lý nhân vật vô cùng sâu sắc, khắc họa thành công nhân vật bé Thu vừa trẻ con ngây thơ, vừa người lớn gan góc cứng đầu. Nhưng dù ở hướng nào thì cô bé Thu cũng là người con vô cùng đáng yêu.

Sự hy sinh của anh Sáu và kỷ vật mà anh để lại cho con gái mình khiến cho nhiều người đọc cảm thấy xót xa, nghẹn ngào, tội ác của chiến tranh là vô cùng to lớn. Chính chiến tranh đã làm cho những người con không được gần cha, nhiều người vợ không được gần chồng. Nhiều gia đình ly tán.

Truyện ngắn "*Chiếc lược ngà*" đã miêu tả thành công, xúc động sự chuyển biến tâm trạng của nhân vật bé Thu và tình cảm sâu sắc của người cha anh Sáu dành cho cô con gái bé bỏng của mình.

Top 2 bài văn hay nhất phân tích tác phẩm *Chiếc lược ngà* của Nguyễn Quang Sáng

Bài số 1:

Nguyễn Quang Sáng là nhà văn chuyên viết về cuộc sống và con người Nam Bộ với rất nhiều thể loại khác nhau: tiểu thuyết, truyện ngắn, kịch... Tác phẩm "*Chiếc lược ngà*" được nhà văn sáng tác năm 1966 tại chính chiến trường miền Nam trong thời kì cuộc kháng chiến chống Mỹ đang diễn ra quyết liệt. Truyện thể hiện thật thấm thía, cảm động tình cảm cha con sâu nặng và cao đẹp trong cảnh ngộ éo le của chiến tranh. Qua thiên truyện, chúng ta thấy được tài năng xây dựng tình huống truyện độc đáo, nghệ thuật khắc họa miêu tả tâm lí, tính cách nhân vật khéo léo của nhà văn Nguyễn Quang Sáng.

Truyện được xây dựng trên hai tình huống cơ bản: Tình huống thứ nhất: Hòa bình lập lại, anh Sáu được nghỉ phép về thăm nhà, thăm con sau tám năm ròng xa cách. Nhưng thật trớ trêu thay, bé Thu đã không chịu nhận anh Sáu là cha vì trên khuôn mặt anh có vết sẹo (khác với tấm hình chụp với mẹ nó). Và đến lúc Thu hiểu ra và biểu lộ tình cảm với cha thì cũng là lúc ông Sáu phải lên đường. Tình huống thứ hai: Anh Sáu trở lại chiến khu và dồn hết tất cả tình thương, nỗi nhớ con bằng cách làm một chiếc lược ngà để tặng cho con. Nhưng anh chưa kịp trao món quà ấy cho con thì anh đã hi sinh. Trước lúc nhắm mắt, anh đã nhờ đồng đội trao tận tay chiếc lược đó cho con gái. Với cách tạo tình huống truyện như thế, nhà văn đã đẩy câu chuyện lên sự kịch tính, chất chứa yếu tố bất ngờ và xúc động. Tình huống thứ nhất là tình huống cơ bản của truyện, bộc lộ tình cảm mãnh liệt của Thu với cha. Tình huống thứ hai lại biểu lộ tình cảm sâu sắc của người cha dành cho đứa con gái bé bỏng. Từ đó bật sáng tư tưởng chủ đề của tác phẩm: tình cảm cha con sâu nặng, bền chặt nhưng éo le, đau khổ trong chiến tranh.

Phân tích truyện ngắn Chiếc lược ngà (Nguyễn Quang Sáng)

Cũng qua tình huống truyện ấy, người đọc còn nhận ra tài năng khắc họa, miêu tả tâm lí, tính cách nhân vật sắc sảo của nhà văn Nguyễn Quang Sáng qua nhân vật ông Sáu và nhân vật bé Thu. Điều này được thể hiện trong hoàn cảnh trước và sau khi bé Thu nhận ra cha. Có thể nói, niềm khao khát cháy bỏng của ông Sáu muốn được nghe một tiếng "Ba" lớn lao bao nhiêu thì bé Thu – con ông Sáu lại càng lảng tránh, xa cách đến bấy nhiêu. Từ đó, những nét tâm lí giằng xé, đấu tranh nội tâm của hai cha con cứ diễn ra, biểu lộ tình cha con sâu nặng, cao cả và rất đổi thiêng liêng, cao quý.

Ông Sáu được phép về thăm nhà, thăm con sau tám năm ròng xa cách, lòng nôn nao, mong ngóng được gặp con cháy rục trong lòng ông. Không đợi thuyền cập bến, ông Sáu đã “nhón chân nhảy thót lên bờ, xô chiếc xuồng tạt ra” rồi “bước vội vàng với những bước dài”, miệng “kêu to tên con, vừa bước vừa khom người đưa tay đón chờ con”. “Anh không kìm nổi nỗi xúc động” khi gặp lại con, vết sẹo dài bên má lại đỏ ửng, giàn giụa trông dễ sợ. Giọng lắp bắp, run run: “Ba đây con! Ba đây con!”. Thế nhưng, trái lại với tình cảm đó của ông, bé Thu lại cảm thấy sợ hãi, giật mình tròn xoe mắt, bỏ chạy rồi thất thanh gọi “Má, má”. “Anh đứng sững lại đó, nhìn theo con, nỗi đau đớn khiến mặt anh sầm lại trông thật đáng thương và hai tay buông xuống như bị gãy”. Tâm trạng ông Sáu đau khổ tột cùng, ông mong ngóng được con chạy lại ôm mình nhưng đứa con bé bỏng, ngây thơ lại xa lánh, hoảng sợ khiến ông hụt hẫng, đau đớn và thất vọng.

Trong ba ngày được nghỉ phép ở nhà, ông Sáu tìm đủ mọi cách để được gần gũi con bé, nhưng dường như mọi sự cố gắng ấy đều trở nên thất bại. Bé Thu càng trở nên ngờ vực, sợ hãi. Khi mẹ bảo mời cha vào ăn cơm, bé vẫn nhất quyết không gọi ba mà lại nói trống “vô ăn cơm”, “cơm chín rồi”. Ngay cả khi bé bị ép vào đường cùng là chất nước nồi cơm, dù loay hoay không biết phải xử lý thế nào, nó cũng chẳng chịu gọi. Bé ương bướng tới mức chú Ba cũng phải thở dài “con bé đáo để thật” hay trong bữa ăn khi gấp miếng trứng cá vào chén nó, nó lấy đũa soi vào trong chén rồi bắt thần hất cả miếng trứng cá ra khỏi chén, bắn tung tóe ra ngoài mâm, ông Sáu tức giận không kiềm chế được cảm xúc đã đánh con và bất lực mà thét lên “sao mày cứng đầu quá vậy!”. Dường như ông khao khát có được tình cảm của con bao nhiêu thì con bé lại hoàn toàn lạnh lùng trước mọi tình cảm vồ vập của cha bấy nhiêu. Ông càng muốn xích gần nó, nó lại càng lùi xa; ông càng chiều thương nó, nó lại càng lảng tránh; ông càng mong được nghe tiếng ba thì nó lại càng không gọi. Ông kiên nhẫn, đợi chờ tình cảm của con “suốt mấy ngày anh chẳng đi đâu xa, lúc nào cũng vỗ về con”, “anh quay lại nhìn con vừa khẽ lắc đầu, vừa cười. Có lẽ vì khổ tâm đến nỗi không khóc được nên anh phải cười vậy thôi”.

Tuy nhiên, thái độ ương bướng, ương ngạnh đó của bé Thu hoàn toàn không đáng trách. Bởi đơn giản là vì bé thấy người cha của hiện tại trước mắt khác với tấm hình chụp chung với má của bé quá. Và lại Thu còn quá bé bỏng để có thể thấu hiểu được sự khắc nghiệt của cuộc sống, của chiến tranh và người lớn cũng chưa kịp giải thích cho bé hiểu nên bé không tin là người có vết sẹo trên mặt kia là ba của mình. Đồng thời, điều đó cũng chứng tỏ tình cảm sâu sắc của bé dành cho ba. Bé chỉ yêu, chỉ nhận ba khi biết chính xác đó là ba của bé mà thôi.

Phân tích truyện ngắn *Chiếc lược ngà* (Nguyễn Quang Sáng)

Vì thế, sau khi ngủ một đêm bên nhà bà ngoại, được ngoại giải thích về nguyên nhân vết sẹo trên má của ba, bé Thu cảm thấy khó chịu, cả đêm lăn lóc không ngủ, xen lẫn niềm ân hận, khi đã đối xử với ba không tốt. Buổi sáng chia tay ấy, trước lúc ông Sáu lên đường, thái độ và hành động của bé khác hoàn toàn mọi khi: “nó không búống bình hay nhảu mảy cau có nữa, vẻ mặt nó sầm lại buồn rầu”. Khi đối diện với ông Sáu, “đôi mắt mông mông của con bé bỗng xôn xao”, “tình cảm cha con như bỗng trỗi dậy trong người nó”, “nó kêu thét lên: “Ba...a...a...ba!”. Sự khao khát tình cảm cha bị kìm nén suốt mấy năm, nay bỗng bật lên xé tan cả sự im lặng và xé cả ruột gan mọi người, “nghe thật xót xa”. Thế rồi, nó vừa kêu, vừa chạy tới, nhanh như một con sóc, “nó chạy thót lên và dang hai tay ôm lấy cổ ba nó”. Sự xúc động ngẹn ngào đã khiến “làn tóc tơ sau ót nó như dựng đứng lên”. Nó hôn khắp người ông Sáu, “hôn tóc, hôn cổ, hôn vai và hôn cả vết thẹo dài bên má của ba nó nữa”. Sợ cha đi mất, “chắc nó nghĩ hai tay không thể giữ được ba nó, nó dang cả hai chân câu lấy ba nó và đôi vai nhỏ bé của nó run run”. Sau khi nghe ông Sáu nói: “Ba đi rồi ba về với con”, bé Thu thét lên: “không!”. Vừa khóc vừa không cho cha đi. Giọt nước mắt ấy là biểu hiện của tình cha con âm ập, của sự hạnh phúc vỡ òa khi nhận ra cha sau tám năm xa cách, lại vừa xen lẫn cả sự ăn năn, hối hận vì không kịp nhận ra cha sớm hơn chút nữa... Chứng kiến cảnh ngộ ấy, có người đã không cầm được nước mắt, còn bác Ba thì cảm thấy như có bàn tay nắm lấy trái tim mình mà bóp thắt lại... Qua thái độ và hành động của bé Thu trước và sau khi nhận ra ông Sáu là cha mình, người đọc thấy được đằng sau sự hồn nhiên, ngây thơ và cứng đầu, búống bình của bé là tình cảm cha con sâu nặng, bền chặt, thiêng liêng. Đồng thời, người đọc cũng thấy được Nguyễn Quang Sáng là nhà văn rất am hiểu tâm lí và yêu thích trẻ thơ nên mới có những trang văn thật sinh động và cảm động về tình cha con đến như vậy!

Trong *Chiếc lược ngà*, tình cảm của ông Sáu dành cho con cũng mãnh liệt, sâu nặng không kém. Tình cảm ấy được tác giả thể hiện phần nào trong chuyến về thăm nhà và được miêu tả kỹ lưỡng hơn khi ông ở căn cứ kháng chiến. Về tới chiến khu, ông Sáu cảm thấy day dứt, ân hận vì đã nóng giận đánh con. Ông dồn tất cả tình thương, nỗi nhớ con bằng việc làm một cây lược ngà – lời hứa với con trước lúc chia tay. Kiếm được khúc ngà voi, ông “hón hờ như một đứa trẻ được quà”, rồi dành hết tâm trí, tình cảm vào làm một cây lược. “Anh của từng chiếc răng lược thận trọng, tỉ mỉ và cố công như người thợ bạc”. Trên sống lưng của chiếc lược có khắc dòng chữ “Yêu nhớ tặng Thu con của ba” mà ông gò lưng, khắc từng nét một. Chiếc lược ngà phần nào gỡ rối được tâm trạng của người cha. Chiếc lược trở thành vật quý giá mà ông dồn tất cả tình cảm yêu thương con của người cha sau tám năm ròng xa cách. Vì thế, mỗi khi nhớ con, ông lại mang chiếc lược ra ngắm và chải lên tóc mình cho thêm bóng, thêm mượt. Nhưng rồi ông Sáu đã hi sinh trong một trận càn của giặc, khi còn chưa kịp trao cây lược cho con gái. Trước lúc tắt thở, không còn sức trăng trối lại điều gì, “hình như chỉ có tình cha con là không thể chết được”, ông đã lấy cây lược mà ông thường mang theo bên mình rồi trao cho bác Ba và nhìn người bạn một hồi lâu, cái nhìn như gửi gắm sự ủy thác thiêng liêng. Chỉ khi nhận được lời hứa của bác Ba, “mang về tận tay trao cho cháu” thì người cha mới nhắm mắt. Điều đó cho ta thấy tình cha con mãnh liệt và tha thiết của ông Sáu. Qua câu chuyện, người đọc không chỉ cảm nhận được tình cảm cha con sâu nặng của ông Sáu mà còn

Phân tích truyện ngắn *Chiếc lược ngà* (Nguyễn Quang Sáng)

thăm thía về những đau thương, mất mát, éo le mà chiến tranh đã gây ra. Đồng thời thấy được những hi sinh thầm lặng mà cao cả của những người lính trong chiến tranh...

Như vậy, qua việc phân tích ở trên, chúng ta thấy "*Chiếc lược ngà*" có một cốt truyện khá chặt chẽ, xây dựng được những tình huống bất ngờ hợp lí. Ngoài việc xây dựng thành công hai nhân vật chính bé Thu và ông Sáu, tác giả còn thành công trong việc lựa chọn nhân vật người kể chuyện: xưng "tôi", ngôi thứ nhất, là ông Ba – người bạn thân thiết của ông Sáu trong chiến tranh. Ông không chỉ dừng lại ở việc chứng kiến câu chuyện, rồi kể lại theo điểm nhìn của mình mà cao hơn, ông Ba còn bày tỏ sự đồng cảm, chia sẻ với các nhân vật như một người trong cuộc. Chọn nhân vật kể chuyện như vậy, khiến cho câu chuyện trở nên đáng tin cậy, tăng theo sự chân thực cho những tình tiết được kể. Người kể chuyện lại hoàn toàn chủ động điều khiển nhịp kể theo trạng thái cảm xúc của mình, chủ động xen vào những ý kiến bình luận, suy nghĩ để dẫn dắt sự tiếp nhận của người đọc, người nghe... Tất cả góp phần đắc lực tạo nên sự thành công của thiên truyện, cũng như ý nghĩa tư tưởng của tác phẩm được bộc lộ rõ hơn.

Tóm lại, qua truyện ngắn "*Chiếc lược ngà*" chúng ta thực sự thấm thía và cảm động trước tình cảm cha con sâu nặng, bền chặt của cha con ông Sáu trong cảnh ngộ éo le của chiến tranh. Truyện không chỉ dừng lại ở việc khắc họa tình cảm phụ tử mà còn có ý nghĩa tố cáo hiện thực, tố cáo chiến tranh đã đập nát bao nhiêu cảnh yên vui, đã phá tan đi biết bao nhiêu là hạnh phúc của các gia đình, khiến vợ chồng xa cách, cha con xa nhau. Từ câu chuyện, chúng ta càng cảm thấy trân trọng hơn nền hòa bình dân tộc và càng quý trọng hơn tình cảm gia đình mà mở rộng ra là tình yêu quê hương đất nước.

Bài số 2:

Trong đời sống tự nhiên, ai ai cũng thầm công nhận một điều rằng, tình cảm của con cái hình như thân thiết và gần gũi với mẹ hơn. Còn với cha thì sao? Tình cha bao la và hy sinh vì con cái cũng không kém gì người mẹ, đôi khi còn mãnh liệt và sâu sắc hơn. Là một chiến sỹ cách mạng xa nhà đi thoát ly cách mạng từ khi đứa con đầu lòng còn chưa đầy tuổi, mãi đến khi hòa bình lập lại ông Sáu mới có dịp về thăm nhà. Nôn nao và hạnh phúc khôn tả khi nghĩ đến giây phút gặp con, ông Sáu lại thấy đau khổ và thất vọng hơn khi con không nhận cha. Cuộc gặp gỡ sau 8 năm xa cách là khởi đầu cho chuỗi những sự việc, thái độ, hành động thể hiện tình yêu thương cha mãnh liệt của Thu.

Xa cách bao năm, Thu và cha chưa một lần gặp mặt, ông Sáu “chỉ thấy con qua tấm ảnh nhỏ luôn mang bên người”, bé Thu chỉ biết mặt cha qua tấm hình chụp chung với má. Xa cha, Thu nhớ thương vô cùng và dường như hình ảnh người cha trong tấm ảnh đã in sâu vào trong trí nhớ của Thu, là hình ảnh đẹp nhất trong lòng Thu. Tám năm sau khi người cha trở về, chiến tranh đã làm ông có sự thay đổi lớn khiến Thu không thể nhận ra cha mình.

Phân tích truyện ngắn Chiếc lược ngà (Nguyễn Quang Sáng)

Từ đằng xa thấy “một đứa bé độ tám tuổi, tóc cắt ngang vai, mặc quần đen, áo bông đỏ đang chơi nhà chòi” ông Sáu đoán biết là con, không chờ xuồng cập bến “anh nhún chân nhảy thót lên, xô chiếc xuồng tạt ra”. Linh tính của người cha cho ông biết đây là con mình, trái tim người cha hướng ông mau mau chạy về phía con để ôm lấy cái hình hài máu mủ mà ông hằng thương nhớ trong bao năm xa cách. “Anh vừa bước, vừa khom người đưa tay đón chờ con... giọng lắp bắp run run: Ba đây con, ba đây con!”. Những tưởng cha con ông sẽ ôm chầm lấy nhau trong khoảnh khắc sung sướng thì trớ trêu thay con bé không nhận ra ông, nó giật mình “tròn mắt nhìn...ngơ ngác, lạ lùng”. Mặt Thu tái đi em kêu lên, bỏ chạy và cầu cứu “Má! Má”. Với ông Sáu thái độ của Thu khiến ông hụt hẫng, đau đớn. Nhưng với Thu đây là phản ứng tâm lý tự nhiên. Bởi từ khi em lớn lên, ông Sáu đâu có ở bên cạnh, chưa bao giờ em được trông thấy cha bằng xương, bằng thịt. Hôm nay một người đàn ông lạ lẫm với “vết sẹo dài đỏ ửng, giập giập, trông rất dữ sợ” đột ngột xuất hiện tự xưng là cha, làm sao em không sợ hãi? Một nghịch lý trớ trêu, đau xót cho người cha, một sự ngỡ ngàng, lạ lẫm cho đứa con được Nguyễn Quang Sáng miêu tả thật sinh động, tài tình.

Những ngày sau đó, đáp lại tình cảm nồng nàn của cha, bé Thu lại càng tỏ ra sợ hãi, ngờ vực. Trong ba ngày phép ngắn ngủi, ông Sáu càng vỗ về, Thu càng lùi ra xa, ông càng chiều thương, nó càng lẩn tránh. Ông chỉ mong được nghe tiếng Ba mà sao khó khăn đến thế. Khi phải gọi ông Sáu ăn cơm, dẫu được mẹ nhắc nhở, Thu vẫn chỉ nói trống “vô ăn cơm” hoặc “cơm chín rồi”. Đặc biệt trong một tình huống tưởng chừng cô bé không thể ương bướng hơn được nữa vậy mà Thu vẫn quyết liệt. Đó là lúc nôi cơm sôi, một đứa bé không thể tự mình nhắc nôi để chắt nước. Tình thế đó cứ ngỡ rằng Thu sẽ ngoan ngoãn nhờ ba giúp. Nhưng không, ngay cả khi bác Ba mở đường cho “Cháu phải gọi Ba chắt nước giùm con”, phải nói như vậy”, Thu vẫn không cất tiếng dẫu mấy lần em tỏ ra lo sợ bị mẹ đánh đòn nếu để cơm bị nhão. Bướng bỉnh và bất cần, Thu tự mình làm một công việc nguy hiểm và quá sức. Nghĩa là nó không chịu thua, không chịu nhượng bộ. Song đỉnh điểm của sự ương bướng được thể hiện khi Thu “hắt tung cái trứng cá to vàng” mà ông Sáu gấp cho nó.

Bị đánh, nhưng Thu không khóc, lẳng lặng gấp lại cái trứng cá rồi bỏ sang nhà ngoại. Lúc cởi dây xuồng, nó còn cố ý khua dây xích “kêu rộn rã” để tỏ ý bất bình, có lẽ nó muốn cho mọi người biết nó sắp đi để chạy ra躲 dành. Một chuỗi những thái độ của Thu khiến ta có thể cho Thu là một cô bé bướng bỉnh, cứng đầu. Nhưng xét căn nguyên sâu xa, không thể coi đó là biểu hiện của sự ương ngạnh, cứng đầu, hỗn láo. Trong hoàn cảnh xa cách và trắc trở của chiến tranh, bé Thu còn quá nhỏ để hiểu được những tình thế khắc nghiệt éo le của cuộc sống, hơn nữa ba má bé Thu cũng không lường trước được sự việc để giải thích cho bé rõ. Trong suy nghĩ non nớt của em, ông Sáu có vết sẹo đáng sợ ấy sao chẳng giống hình ba chụp chung với má. Mà đã không phải là cha thì không thể gọi tiếng “ba”. Điều đó chi phối toàn bộ suy nghĩ, hành động của em. Sự bướng bỉnh của Thu không thể hiểu là sự ương ngạnh của một đứa trẻ khó dạy mà là sự kiên định của một cô bé có lập trường yêu ghét phân minh. Trong thái độ cứng đầu ẩn chứa sự kiêu hãnh dành cho người cha thân yêu - người cha trong tấm hình chụp chung với má. Thế mới biết Thu

Phân tích truyện ngắn *Chiếc lược ngà* (Nguyễn Quang Sáng)

là một cô bé có cá tính. Điều mà ở những đứa trẻ bảy, tám tuổi thường không có. Đó cũng là tiền đề tạo phẩm chất gan dạ, dũng cảm của cô giao liên sau này.

Tình yêu cha của Thu được thể hiện ngay trong chính hành động bướng bỉnh. Vì cha, Thu kiên quyết từ chối sự quan tâm của ông Sáu, thương cha nên bao nhiêu yêu thương kính trọng được em giữ gìn trong tiếng Ba trù ẻo. Với em, ba là duy nhất, không ai có thể thay thế tình yêu ấy khiến em tỏ rõ thái độ căm ghét những gì em hoài nghi là sự xâm phạm đến hình ảnh người cha yêu quý. Đó là nét đẹp phẩm chất nơi Thu khiến ta khâm phục. Nhưng khi được ngoại giải thích rõ về nguyên nhân vết sẹo, thì sự nghi ngờ của em được giải tỏa”. “Nghe bà kể, nó nằm im lẩn lộn, thỉnh thoảng thở dài như người lớn”. Sự miêu tả nội tâm gián tiếp qua hành động cho thấy những tình cảm, cảm xúc đang trào dâng trong lòng em- yêu thương cha xen lẫn nỗi ân hận.

Hôm sau trở về nhà, nhìn mọi người vây quanh cha, vẻ mặt Thu buồn rầu “Cái nhìn của nó không ngờ ngạc, lạnh lùng, nó nhìn với vẻ nghi ngại, sâu xa”. Và khi bắt gặp ánh mắt của cha thì đôi mắt ấy như xôn xao. Cái “xôn xao” của đôi mắt như nói lên bao điều. Khi ông Sáu cất tiếng chào “Thôi ba đi nghe con” thì nỗi niềm trong nó bật tung thành tiếng “ Ba.....a...a”. Tiếng kêu của nó như xé, xé sự im lặng và xé cả ruột gan mọi người, nghe thật xót xa. Đó là tiếng “ba” mà nó cố đè nén trong bao nhiêu lâu nay, tiếng ba như vỡ tung từ nỗi lòng nó. Đọc truyện ta như thấy cách Thu bộc lộ tình cảm với cha thật xúc động, là người ngoài cuộc ta cũng không khỏi nhói lòng. Yêu thương cha vô cùng nên em quyết định lạnh lùng với ông Sáu. Thương cha nên em không thể đành tiếng “ba” để gọi người xa lạ. Thế nhưng khi biết ngọn nguồn vết sẹo, biết đích xác là ba rồi, tình cảm nơi em vỡ òa, tức tưởi. Cũng như bao đứa trẻ khác có cha trên đời, em mong được cha chăm chút, yêu thương. Nhưng bất hạnh thay, em xa cha từ bé, em đã trông ngóng biết bao ngày cha về nhưng chỉ tại vết sẹo, mà Thu đã để mất ba ngày quý giá, làm tổn thương tình cảm cha mình. Chính vì thế nên ta không lạ gì Thu “ôm chặt lấy cổ ba nó... dang cả hai chân rồi câu chặt lấy ba nó. Nó hôn ba cùng khắp...hôn cả vết sẹo dài bên má của ba nó nữa”. Nếu như trước đây, Thu ghét ông Sáu bao nhiêu thì giờ đây tình cảm của em dành cho ông mãnh liệt bấy nhiêu. Ta nhận ra hai thái độ ấy tuy trái ngược này thực ra lại nhất quán trong sự phát triển tính cách - tính cách của cô bé dành trọn tất cả tình yêu cho người cha vô cùng kính mến. Có người cho rằng tác giả xây dựng hình tượng bé Thu hơi thái quá, song thiết nghĩ thái độ ngang ngạnh đó cũng vì xuất phát từ tình yêu thương cha mãnh liệt. Với sự am hiểu tâm lý trẻ thơ, ngòi bút miêu tả sinh động diễn biến tâm lý trẻ thơ của tác giả đã xây dựng nên một cô bé Thu cứng cỏi, mạnh mẽ, sâu sắc trong tình cảm. Tâm lý và hành động của Thu được miêu tả sinh động, sát với tâm lý lứa tuổi của em. Điểm nổi bật gợi sự xúc động của em là một tình cảm chân thành, mãnh liệt mà thánh thiện dành cho cha.

Trong *Chiếc lược ngà*, tình cảm của ông Sáu dành cho con cũng mãnh liệt, sâu nặng không kém. Tình cảm ấy được tác giả thể hiện phần nào trong chuyến về thăm nhà và được miêu tả kỹ lưỡng hơn khi ông ở căn cứ kháng chiến.

Phân tích truyện ngắn Chiếc lược ngà (Nguyễn Quang Sáng)

Sau khi chia tay với gia đình, nỗi day dứt ân hận ám ảnh ông Sáu nhiều ngày là việc là ông lỡ tay đánh con. Nhớ lời dặn tha thiết của con, ông nghĩ đến việc làm một chiếc lược ngà nhỏ xinh tặng con. Tìm được một khúc ngà voi, “anh hót hải chạy về, tay cầm khúc ngà đưa lên khoe... mặt hớn hờ như đứa trẻ được quà”. “Những lúc rồi, anh cura từng chiếc răng lược, thận trọng, tỉ mỉ và cố công như người thợ bạc”. Tại sao chiếc lược bằng ngà mà không bằng một vật liệu gì khác? Phải chăng là để thể hiện tình yêu thương của ông đối với con? Chiếc lược ngà ấy rất quý, phải như thế mới xứng đáng với đứa con gái bé bỏng của ông, với tình yêu ông dành cho nó. Từng chiếc răng lược dần hiện ra là từng niềm vui của ông. Bụi ngà rơi mỗi lúc một nhiều. Bao nhiêu bụi ngà rơi là bấy nhiêu tình cảm ông dành cho con. Trên sống lưng lược, ông còn gò lưng, tẩn mẩn khắc từng nét “Yêu nhớ tặng Thu con gái của ba”. Bao truu mến thân thương toát lên từ hai chữ “Yêu nhớ”, bao nồng nàn, thấm đẫm nhớ nhung, yêu thương con của ông Sáu ẩn chứa trong những chữ “Thu con của ba”. Cây lược ngà ấy chưa chải được mái tóc của con, nhưng nó gỡ rối được phần nào tâm trạng của anh.” Có cây lược, ông càng mong được gặp con để trao tận tay cho nó nhưng éo le thay, chiến tranh đã vô tình cướp đi của ông giây phút vui mừng trao cho con cây lược. Giây phút cuối, tình cảm cha con trong ông vẫn da diết, trước lúc nhắm mắt, dòng suy tưởng của ông vẫn nhớ về con mình. Trút hơi thở cuối cùng, ông Sáu chỉ kịp gửi lại chiếc lược ngà cho đồng đội. Lần đầu tiên một người chiến sỹ trở thành một nghệ nhân sáng tạo tài tình dù chỉ sáng tạo một sản phẩm duy nhất **Chiếc lược ngà**. Người mất nhưng kỷ vật còn. Chiếc lược ngà là gạch nối giữa cái mất mát và sự tồn tại, nó vẫn còn mãi, là kết tinh của tình phụ tử mộc mạc, đơn sơ mà đầm ấm, kỳ diệu, là hiện hữu của tình cha con bất tử không bao giờ chết được.

Bản thân là người Nam Bộ, là người lính từng chiến đấu xa nhà nên hơn ai hết Nguyễn Quang Sáng hiểu được tình cảm gia đình đối với người lính sâu đậm biết chừng nào. Kết cấu truyện với nhiều tình huống bất ngờ đã làm nổi bật vẻ đẹp tính cách của các nhân vật, gây xúc động sâu sắc cho người đọc.

Chuyện được ghi theo lời kể của một chiến sỹ cách mạng - người bạn thân thiết của ông Sáu, khiến chuyện càng trở nên đáng tin cậy, trung thực.

Truyện **Chiếc lược ngà** là bài ca đẹp về tình cha con. Trong hoàn cảnh éo le của chiến tranh, tình cảm thiêng liêng ấy càng cao đẹp và càng ngời sáng. Truyện không chỉ nói lên tình cảm cha con thấm thiết sâu nặng mà còn gợi cho ta suy nghĩ thấm thía về những éo le, đau thương, mất mát mà chiến tranh gieo rắc cho bao nhiêu con người, bao nhiêu gia đình. Ta càng thấm thía rằng tình cảm gia đình là sức mạnh, niềm tin để con người có thể vượt qua tất cả, ngay cả cái chết. Ta hiểu “Nếu trên đời có những nguồn vui chân chính và niềm hạnh phúc thật sự, thì nó sẽ nằm trong tổ ấm gia đình”.